

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 24Co/237/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2712200670
Dátum vydania rozhodnutia: 19. 02. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Magdaléna Krajčovičová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2014:2712200670.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave, v právnej veci navrhovateľa: EOS KSI Slovensko, s.r.o., Pajštúnska 5, Bratislava, IČO: 35 724 803, zastúpeného spoločnosťou: TOMÁŠ KUŠNÍR, s.r.o., Pajštúnska 5, Bratislava, IČO: 36 613 843, proti odporkyňi: L. L., nar. XX.XX.XXXX, bytom O. XX, Q., za účasti vedľajšieho účastníka na strane odporkyne: Spotrebiteľské združenie OSA, Fedinova 9, Bratislava, IČO: 42 260 086, zastúpeného spoločnosťou: HKP Legal, s.r.o., Sasinkova 6, Bratislava, IČO: 36 727 334, o zaplatenie 228,64 Eur s príslušenstvom, na odvolanie navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Skalica zo dňa 19. marca 2013, č.k. 2C/9/2012-114, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa **r u š í a** vec mu **v r a c i a** na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa návrh navrhovateľa zamietol. Odporkyňi náhradu trov konania nepriznal a navrhovateľovi uložil povinnosť zaplatiť vedľajšiemu účastníkovi na strane odporkyne náhradu trov konania 78,07 Eur. Rozhodnutie odôvodnil s použitím ust. § 23a ods. 1 zákona č. 634/1992 Zb. o ochrane spotrebiteľa, platného v čase uzavretia zmluvy účastníkov, ust. § 52 ods. 1, § 3 ods. 1, § 39 ods. 1, § 100 ods. 1, § 101, § 103, § 111, § 558, § 53 ods. 1, 2 a 3, § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka, § 4 ods. 8 a, § 7 ods. 1 a 2, § 2 písm. i), § 2 písm. r) Zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa a vecne argumentoval tým, že vykonaným dokazovaním mal za preukázané, že pohľadávka navrhovateľa vznikla zo zmluvy, ktorá bola uzavretá medzi právnym predchodcom navrhovateľa a odporkyňou ako úverová zmluva č. 3507082643 zo dňa 13.07.2005. Dňa 27.12.2006 bol úver zosplatnený, pričom ku dňu zosplatnenia úver pozostával z istiny 70,34 Eur, istiny po zosplatnení 118,30 Eur, úroku vo výške 24,92 Eur a zmluvnej pokuty v sume 15,05 Eur. Dňa 19.09.2008 došlo k postúpeniu pohľadávky voči odporkyňi z pôvodného veriteľa spoločnosti Home Credit Slovakia, a.s. ako postupcu na postupníka spoločnosť EOS KSI Slovensko, ktorá v tomto konaní vystupuje ako navrhovateľ. V dôsledku vznesenej námietky premlčania vedľajším účastníkom vystupujúcim na strane odporkyne sa súd zaoberal tým, či došlo k platnému uznaniu dlhu zo strany odporkyne a tým k začatiu plynutia novej premlčacej lehoty. Dohoda o uzavretí splátkového kalendára a uznanie záväzku zo dňa 07.07.2009 uzavretá medzi navrhovateľom ako veriteľom, odporkyňou ako dlžníkom, obsahuje uznanie záväzku, formu splatenia záväzku v splátkach, rozhodcovskú doložku a záverečné ustanovenia. Z dohody podľa bodu 3.1 vyplynulo, že odporkyňa sa zaviazala splatiť svoj záväzok voči veriteľovi v mesačných splátkach vo výške 20,- Eur, splatných v 25. deň v mesiaci s dátumom prvej splátky dňa 25.07.2009. V bode 2 Dohody odporkyňa uznala čo do právneho dôvodu a výšky záväzok voči navrhovateľovi vzniknutý na základe zmluvy uzatvorenej s pôvodným veriteľom Home Credit Slovakia, a.s., č. zmluvy 3507082643 zo dňa 13.07.2005. Dlžná suma pozostávala z istiny 246,93 Eur, príslušenstva pohľadávky podľa zmluvy a nákladov na inkasné konanie vo výške 33,19 Eur. Vedomosť o premlčaní dlhu a jeho následkoch obsahoval bod 3 Dohody označený ako „Forma splatenia záväzku“, podľa ktorého osoby uvedené v bode 1.2 alebo v bode 1.3 tejto Dohody vyhlasujú, že majú vedomosť o premlčaní dlhu a jeho následkoch. Pohľadávka bola splatná dňa 27.12.2006. Navrhovateľ podal návrh 26.01.2012, tzn. po uplynutí všeobecnej trojročnej premlčacej

lehoty. Vo vzťahu k posudzovaniu dohody o uzavretí splátkového kalendára a o uznaní dlhu poukázal na právny názor vyslovený v rozhodnutí Krajského súdu v Prešove, č.k. 11Co/37/2012-88 zo dňa 7. júna 2012, v ktorom bolo ustálené, že pri uzatváraní predmetnej dohody došlo k nekalej obchodnej praktike. Zámer navrhovateľa dosiahnuť vymožitelnosť pohľadávky podpísaním dohody súd vyhodnotil ako nekalú obchodnú praktiku, keď pri podpísaní dohody boli naplnené zákonné znaky tohto inštitútu a to nedostatok odbornej starostlivosti na strane navrhovateľa a využitie takej obchodnej praktiky zo strany navrhovateľa, ktorá podstatne narušila ekonomické správanie sa odporkyne a to priemerného spotrebiteľa. Umiestnenie textu o vedomosti premlčaného dlhu v bode 3 Dohody označenej ako „Forma splatenia záväzku“ nasvedčuje tomu, že zo strany navrhovateľa došlo k porušeniu odbornej starostlivosti vo vzťahu k spotrebiteľovi, ktorá predpokladá osobitnú schopnosť a starostlivosť, ktorú možno rozumne očakávať od dodávateľa pri konaní vo vzťahu k spotrebiteľovi zodpovedajúcej čestnej obchodnej praxi alebo všeobecnej zásade dobrej viery uplatňovanej v jeho oblasti činnosti. Uznať síce možné premlčaný dlh, ale takéto uznanie vyžaduje jednoznačne preukázanie tej skutočnosti, že osoba, ktorá dlh uznáva, má vedomosť o premlčaní dlhu. V danom konaní nebolo preukázané, že odporkyňa skutočne vedela, že uznáva premlčaný dlh, preto uznanie dlhu je právne neúčinné. Odporkyňa pred súdom uviedla, že nebola informovaná o tom, že dlh je premlčaný. Nevedela ani, čo bolo obsahom celej listiny, pretože výrazom obsiahnutým v dohode nerozumie. Ďalej súd poukázal na to, že dohoda o uznaní je vopred navrhovateľom vypracovaný štandardný formulár, do ktorého navrhovateľ zakomponoval aj formuláciu o uznaní premlčaného dlhu a to navyše v takom článku dohody, kde to nemožno logicky očakávať, keď vedomosť o premlčaní dlhu sa vzťahuje k uznaniu záväzku, a nie k dohode o splátkach. Nebolo preukázané, že ide o individuálne dojednané ustanovenie, pričom spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Uzavretie takejto dohody potom považoval za nekalú obchodnú praktiku, ktorá v zmysle Zákona o ochrane spotrebiteľa je zakázaná. Výkon práv po použití nekalej obchodnej praktiky je v rozpore s dobrými mravmi, preto nemôže požívať súdnu ochranu. Právny úkon, ktorý sa svojím účelom prieči dobrým mravom, ako je tomu v danom prípade, je v zmysle § 39 ods. 1, neplatný. Vzhľadom na uvedené potom námietka premlčania vznesená vedľajším účastníkom bola súdom považovaná za dôvodnú, na základe čoho súd návrh zamietol.

V časti o trovách konania rozhodnutie odôvodnil s použitím § 142 ods. 1 O.s.p. a keďže odporkyňa, ktorá mala v konaní úspech, si náhradu trov konania neuplatnila, súd jej náhradu trov konania nepriznal. Vyhodnotiac postavenie vedľajšieho účastníka na strane odporkyne vyvodil záver, že vedľajší účastník má rovnako, ako každý hlavný účastník, právo na právnu pomoc pred súdmi, pričom v rámci občiansko-právneho konania sa toto právo realizuje možnosťou zabezpečiť si kvalifikované právne zastúpenie splnomocneným právnym zástupcom, advokátom a potom má právo aj na náhradu trov konania. Preto priznal vedľajšiemu účastníkovi vychádzajúc z hodnoty sporu 228,64 Eur a sumy 95,45 Eur ako kapitalizovanej sumy úrokov z omeškania vo výške 9,5% ročne zo sumy 188,65 Eur od 28.12.2006 do 24.04.2012, tzn. podľa tarifnej hodnoty 324,09 Eur a priznal odmenu za dva úkony právnej služby po 24,90 Eur (§ 10 ods. 1, § 14 ods. 1 písm. a), b) Vyhlášky č. 655/2004 Z.z.), (prevzatie a príprava zastúpenia, vyjadrenie 07.12.2012), dvoch režijných paušálov á 7,63 Eur (§ 16 ods. 3 Vyhlášky č. 655/2004 Z.z.) a nakoľko právny zástupca je platiteľom DPH, k uvedenému pripočítal 20% DPH.

Proti tomuto rozsudku podal odvolanie navrhovateľ a navrhol, aby odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa zmenil tak, že vyhovie návrhu navrhovateľa v plnom rozsahu, alternatívne, aby ho zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Zároveň si uplatnil voči odporcovi a vedľajšiemu účastníkovi náhradu trov konania i v odvolacom konaní, ktoré vyčíslil sumou 33,27 Eur s DPH.

Odvolanie odôvodnil nesprávnym právnym posúdením veci a nedostatočným zistením skutkového stavu. Poukázal na ust. § 110 ods. 1 a § 558 Občianskeho zákonníka. Dôvodil, že dňa 07.07.2009 odporkyňa podpísala Dohodu o uzavretí splátkového kalendára a uznanie záväzku, ktoré uznala svoj záväzok voči navrhovateľovi vzniknutý z úverovej zmluvy č. 3507082643 uzavretej so spoločnosťou Home Credit Slovakia, a.s. a to čo do dôvodu a výšky a zaviazala sa splatiť svoj záväzok 246,93 Eur. Predmetná dohoda spĺňa všetky náležitosti, ktoré zákon vyžaduje pre platnosť uznania dlhu zo strany dlžníka, teda má písomnú formu, vyplýva z nej dôvod vzniku pohľadávky, výška pohľadávky a prísľub dlžníka tento dlh zaplatiť. Zároveň odporkyňa potvrdila vedomosť o premlčaní dlhu a následkoch s tým spojených. V tejto súvislosti poukázal na čl. 3 bod 3.1 Dohody, v ktorej je jednoznačne, zrozumiteľne, jasne uvedené, že osoby uvedené v bode 1.2 alebo 1.3 tejto Dohody vyhlasujú, že majú vedomosť o premlčaní dlhu a jeho následkoch. Obsahom dohody je uznanie dlhu zo strany odporkyne ako právny inštitút zakotvený v Občianskom zákonníku, pričom právnym následkom uznania práva, ktorý nastáva priamo zo zákona, je prerušenie plynutia premlčacej doby. Znamená to, že doba, ktorá dovtedy uplynula, sa stáva právne bezvýznamnou a začne plynúť nová 10-ročná premlčacia lehota a to priamo zo zákona.

Pohľadávka navrhovateľa sa stala splatnou 27.12.2006, premlčacia doba uplynula 28.12.2009 a Dohoda bola podpísaná 07.07.2009. Z uvedeného je zrejmé, že ku dňu podpisu dohody záväzok odporkyne premlčaný nebol. V danom prípade teda došlo k nespochybniteľnému uznaniu dlhu, čím nastali právne účinky spojené s uznaním práva podľa § 110 ods. 1 druhá veta Občianskeho zákonníka. Pričom, aby nastali účinky predmetného ustanovenia, zákon nevyžaduje, aby dlžník mal v čase uznania vedomosť o premlčaní dlhu. Uznanie premlčaného práva nie je z hľadiska účinku o spojení s § 110 ods. 1 Občianskeho zákonníka viazané na vedomosť dlžníka, že uznal premlčané právo. K prerušeniu plynutia pôvodnej premlčacej doby a začatiu plynutia 10-ročnej premlčacej doby dochádza bez ohľadu na to, či dlžník v čase uznania o premlčaní vedel alebo nevedel. Opätovne poukázal na ust. čl. 3 bodu 3.1 Dohody o uznaní, v ktorom odporkyňa potvrdila svoju vedomosť o prípadnom premlčaní dlhu, tzn. v danom prípade nastali účinky ust. § 558 Občianskeho zákonníka aj vtedy, ak by ku dňu podpisu dohody bola pohľadávka navrhovateľa považovaná za premlčanú. Úprava obsiahnutá v ust. § 558 Občianskeho zákonníka spája vedomosť toho, kto uzná premlčaný dlh o jeho premlčaní so vznikom vyvrátenej domnienky, že dlh v čase uznania trval. V čase uzavretia dohody si navrhovateľ zabezpečil vymožitelnosť svojej pohľadávky pre prípad neskoršieho naplnenia splátkového kalendára odporkyňou. Dohoda neobsahuje žiadne zložité ani zavádzajúce právne formulácie. Obsah dohody nie je rozsiahly, aby sa s ním odporca nemal možnosť oboznámiť a okrem toho odporca dohodu podpisoval vo svojom bydlisku, teda mal možnosť si dohodu v pokoji prečítať a v prípade, ak mal záujem uzatvoriť dohodu s takýmto obsahom, vysloviť svoj súhlas svojím podpisom, resp. odmietnutiu a nepodpísať, ak s jej obsahom nesúhlasil. Postupom súdu dochádza k popretiu procesnej zásady rovnosti účastníkov, a k neprimeranej ochrane spotrebiteľa vedúcej k úplnému zbaveniu zodpovednosti spotrebiteľa za plnenie svojich povinností, ktoré mu zo záväzkového vzťahu vyplývajú. Dohodou došlo k zmene v obsahu záväzku zmluvných strán, ktorá spočíva v tom, že odporcovi je umožnené splácať záväzok v splátkach. Došlo teda k zmene v spôsobe plnenia záväzku. Zdôraznil, že v danom prípade pri uzavieraní dohody už postupník nemá postavenie dodávateľa v zmysle spotrebiteľskej úpravy. Ustanovenie dohody o tom, že odporca uznáva svoj záväzok, nemohlo byť odporcovi vnútené ako neprijateľná podmienka v spotrebiteľskej zmluve a na dohodu sa nevzťahujú ustanovenia o neprijateľných podmienkach v spotrebiteľských zmluvách. Odporkyňa po tom, čo sa oboznámila s obsahom dohody, svojím podpisom svoj existujúci záväzok uznala a vyjadrila vedomosť s premlčaním pohľadávky. Odporkyňa nebola k podpisu dohody žiadnym spôsobom donútená a uzatvorením predmetnej dohody nedochádza k zhoršeniu postavenia odporkyne ako spotrebiteľa, ale naopak. Navrhovateľ poskytol odporkyňi možnosť plniť už existujúci splatný záväzok, s plnením ktorého sa odporkyňa dostala do omeškania v splátkach. Takáto forma dohody nie je ničím neobvyklým a už vôbec ju nie je možné hodnotiť ako nekalú obchodnú praktiku zo strany veriteľa. Z vykonaného dokazovania nie je totiž vôbec zrejmé, ako súd dospel k záveru, že dohoda o splátkach medzi veriteľom a dlžníkom v čase, keď pohľadávka veriteľa nebola premlčaná, je nekalá obchodná praktika. Neobstojí ani ničím neodôvodnená argumentácia súdu, že odporca ako spotrebiteľ si zhoršil svoje zmluvné postavenie. Tieto tvrdenia súdu sa nezakladajú na vykonanom dokazovaní. V čase podpisu dohody pohľadávka totiž nebola premlčaná. Navrhovateľ mal možnosť sa v tom čase domáhať zaplatenia pohľadávky na súde, čím by sa pohľadávka odporcu značne navýšila o trovy konania a pohľadávku by musel pravdepodobne uhradiť naraz. Odporkyňa sa však rozhodla dohodu podpísať a uhrádzať pohľadávku v splátkach.

Tiež nesúhlasil, aby bol zaviazaný na úhradu trov právneho zastúpenia vedľajšiemu účastníkovi. Zastáva názor, že vedľajší účastník Spotrebiteľské združenie OSA musí byť sám z podstaty svojej existencie schopný poskytnúť právnu pomoc pri súdnych konaniach v spotrebiteľských veciach. Samotné združenie má v radoch svojich členov, ktorí evidentne majú právnické vzdelanie. Združenie má možnosť v zmysle § 25 zákona č. 250/2007 Zb. možnosť využívať aj určenú podporu ministerstva. Poukázal na postup, ktorý si zvolil vedľajší účastník pri vstupe do konania a pri ďalšom postupe v komunikácii so súdom. Združenie nemá žiadnu vedomosť o prejednávacom prípade, ale z označenia účastníkov konania usudzuje, že ide o spotrebiteľskú vec, a preto sa rozhodne pre vstup do konania. Okrem toho pre priznanie náhrady trov konania je nevyhnutné splnenie podmienok vyžadovaných v § 142 O.s.p., najmä účelnosť vynaložených trov konania. Trovy vedľajšieho účastníka nie sú trovami účelne vynaloženými na uplatňovanie alebo bránenie práva. Združenie v predmetnom konaní nevystupuje ani ako splnomocnený zástupca odporkyne, pričom táto o vstupe vedľajšieho účastníka do konania pravdepodobne ani nemala žiadnu vedomosť. Poukázal na rozhodnutie iných súdov v obdobných veciach, v ktorých súdy náhradu trov konania vedľajšiemu účastníkovi nepriznali. Skutočnosť, že súd účastníkovi právo na náhradu trov konania neprizná, samo o sebe ešte neznamená popretie rovnosti podmienok v konkrétnom súdnom konaní a ani odňatie procesného práva účastníkov na zastúpenie advokátom (Krajský súd v Prešove,

sp. zn. 13Co/40/2012; Krajský súd v Žiline, sp. zn. 5Co/264/2012; Krajský súd v Košiciach, sp. zn. 11Co/199/2012; Krajský súd v Bratislave, sp. zn. 6Co/329/2012... a iné).

Odporkyňa a vedľajší účastník odvolanie nepodali.

K doručenému odvolaniu navrhovateľa podal písomné vyjadrenie vedľajší účastník. Vo svojom vyjadrení poukázal na to, že námietka premlčania nebola daná zo strany hlavného účastníka a nemohla byť daná ani zo strany súdu. Námietka premlčania je právnou námietkou, vyplývajúcou z hmotno-právnych právnych predpisov. Bez právneho posúdenia veci a bez vznesenia námietky premlčania zo strany vedľajšieho účastníka by v danom konaní nemohlo byť na ňu zo strany súdu prihliadnuté, pričom je nemožné aj pravdepodobné, že hlavný účastník by bol vo veci neúspešný tak, ako tomu bolo v iných obdobných početných spotrebiteľských veciach navrhovateľa s obdobným skutkovým a právnym základom prejednaných na všeobecných súdoch. Považuje za odporujúce zásadné rovnosti podmienok v súdnom procese v zásade spravodlivosti súdneho procesu, ale aj dobrým mravom, aby navrhovateľovi so silným ekonomickým zázemím, ktorý žaluje spotrebiteľov obvykle žijúcich často na hranici existenčného minima o zaplatenie premlčaných záväzkov z neplatných spotrebiteľských zmlúv, súd priznáva v týchto súdnych konaniach s rovnakým kauzálnym základom právo na náhradu trov právneho zastúpenia a občianskemu združeniu pôsobiacemu v nepodnikateľskej sfére a konajúcemu výlučne na prospech spotrebiteľa, ktorý nemá a zväčša si ani nemôže dovoliť právneho zástupcu, právo na náhradu trov právneho zástupcu by nepriznal. Nepriznaním náhrady trov by súd priamo poprel rovnosť podmienok v konkrétnom súdnom konaní a zasiahol do procesných práv vedľajšieho účastníka. Súd v danom prípade správne rozhodol o náhrade trov konania podľa § 142 ods. 1 O.s.p. Je nepochybné, že dôvodom zamietnutia návrhu na začatie konania súdom bolo uplatnenie námietky premlčania vedľajším účastníkom. Je nepochybné, že navrhovateľ sa od počiatku konania spoliehal na právnú negramotnosť spotrebiteľa a neúspech v konaní mu privodilo až vznesenie námietky premlčania zo strany vedľajšieho účastníka, tzn. že odporca bol v konaní úspešný len vďaka úkonu vedľajšieho účastníka. Stanovisko navrhovateľa popierajúce význam právneho zastúpenia vedľajšieho účastníka považuje za účelové a zjavne nesprávne. Čo sa týka posúdenia dohody o uzavretí splátkového kalendára, poukázal na to, že dohoda obsahuje predĺženie premlčacej lehoty formou uznania dlhu a rozhodcovskú doložku. Ako neprijateľné sú obe tieto zmluvné podmienky obsiahnuté vo formulári zo dňa 07.07.2009 ako absolútne neplatné. Je nelogické a vylúčené, aby spotrebiteľ, ak by mal vedomosť o stave veci, by mal záujem na uznaní záväzku a predĺžení premlčacej lehoty. Ide jednoznačne o ďalšie znevýhodnenie spotrebiteľa výlučne v prospech dodávateľa predložením na podpis mu pripraveného tlačiva, ktoré vopred počíta aj s osobou pristupujúcou k záväzku dlhu. Poukázal na rozhodnutia v obdobných veciach, v ktorých bola táto dohoda vyhodnotená obdobne. Predformulovaná dohoda nemôže byť pre priemerného spotrebiteľa zrozumiteľná a určitá, pretože inštitúty uznania záväzku premlčania, prípadne rozhodcovskej doložky, ich právny význam a dôsledky sú pre väčšinu spotrebiteľa neznámymi kategóriami. Nemožno poskytnúť súdnu ochranu právu, ktoré je uplatňované po použití nekalej obchodnej praktiky a je v rozpore s dobrými mravmi. Dohodou sa dodatočne upravujú práva a povinnosti zo spotrebiteľskej zmluvy, preto je nutné považovať splátkovú dohodu za dodatok v predbežne formulovanej štandardnej zmluve, teda v spotrebiteľskej zmluve, z ktorej navrhovateľ odvodzuje svoj právny nárok. Dohoda ako právny úkon je pre svoju nezrozumiteľnosť, neurčitosť, rozpor s dobrými mravmi a rozpor s kogentnými ustanoveniami spotrebiteľského práva neplatná. Pre prípad, že by súd neakceptoval túto právnu argumentáciu s ohľadom posudzovania dohody a jej právnych účinkov navrhol, aby súd postupoval v zmysle § 109 ods. 1 písm. a) O.s.p. a konanie prerušil a požiadal Súdny dvor EÚ o rozhodnutie o prejudikálnej otázke, či ustanovenia článku 2 písm. a) v spojení s článkom 3 ods. 1 a 2 Smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách sa majú vykladať tak, že súdna kontrola nekalých podmienok nezaniká pri uzatvorení hlavnej spotrebiteľskej zmluvy, ale dopadá aj na zmeny a doplnky pôvodnej spotrebiteľskej zmluvy, ak boli tieto zmeny a doplnky vopred dodávateľom vyhotovené ako predbežne formulované štandardné listiny, spotrebiteľ nemôže meniť obsah týchto doplnkov a zmien. Zdôrazňuje, že trvá na námietke premlčania a v časti rozhodnutia o trovách konania v prípade, ak sa odvolací súd nestotožní s jeho argumentáciou tiež navrhol a v časti rozhodnutia o trovách konania v prípade, ak sa odvolací súd nestotožňuje s jeho argumentáciou, tiež navrhol, aby odvolací súd v zmysle § 109 ods. 1 písm. c) O.s.p. konanie pred rozhodnutím prerušil a požiadal Súdny dvor európskych spoločenstiev (Súdny dvor EÚ) o rozhodnutie o práve spotrebiteľského združenia na plnohodnotné právne zastúpenie vrátane práva na priznanie náhrady trov konania v prípade, ak procesné úkony združenia budú v súdnom procese na prospech spotrebiteľa a budú mať v časti týkajúcej sa účasti spotrebiteľského združenia za následok úspech vo

veci ako o predbežnej otázke. Záverom navrhol, aby odvolací súd napadnuté rozhodnutie súdu prvého stupňa potvrdil a zároveň si uplatnil náhradu trov konania za jeden úkon právnej služby (vyjadrenie k odvolaniu s poukazom na § 14 ods. 3 písm. b) Vyhlášky MS SR č. 655/2004 Z.z. vo výške 19,92 Eur vrátane režijného paušálu 9,37 Eur s DPH.

Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O.s.p.), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 204 ods. 1 O.s.p.), oprávnenou osobou - účastníkom konania (§ 201 O.s.p.), proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 201 a § 202 O.s.p.), po skonštatovaní, že odvolanie má zákonom predpísané náležitosti (§ 205 ods. 1 O.s.p.) a že odvolateľ použil zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 205 ods. 2 písm. c) a f) O.s.p.), preskúmal napadnuté rozhodnutie v medziach daných rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 212 ods. 1 O.s.p.), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.) a dospel k záveru, že odvolanie navrhovateľa je dôvodné, v dôsledku čoho je nevyhnutné napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa s použitím § 221 ods. 1 písm. h) O.s.p. zrušiť a podľa ods. 2 citovaného ustanovenia vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

Z obsahu spisu je zrejmé, že navrhovateľ je právnym nástupcom pôvodného veriteľa odporkyne, tzn. spol. Home Credit, Slovakia, a.s., od ktorej žalobca nadobudol predmetnú pohľadávku Zmluvou o postúpení pohľadávok zo dňa 05.09.2008 a jej Dodatku č. 1 zo dňa 19.09.2008. Tiež bolo preukázané, že medzi pôvodným veriteľom, teda postupcom a žalovanou došlo k uzavretiu zmluvy č. 3507082643 dňa 13.07.2005 v znení dodatkov, ktorej súčasťou sú Úverové zmluvné podmienky spoločnosti Home Credit Slovakia, a.s., ktoré tvoria neoddeliteľnú súčasť zmluvy. Veriteľ poskytol odporkyni úver na kúpu Playstation set zn. Sony vo výške 9.560,- Sk s dohodnutými 24 mesačnými splátkami vo výške 574,- Sk mesačne. Nakoľko odporkyňa bola v omeškaní s úhradou splátok, došlo k vyhláseniu predčasnej splatnosti úveru a dňa 27.12.2006 bol úver zosplatený.

Do konania pred súdom prvého stupňa na strane odporkyne podaním doručeným súdu 24.04.2012 vstúpil vedľajší účastník a vzniesol námietku premlčania vo vzťahu k nárokom uplatňovaným voči odporkyni a navrhol z tohto dôvodu návrh v celom rozsahu zamietnuť. Jeho podanie bolo doručené na vedomie navrhovateľovi (č.l. 51 spisu) a aj odporkyni (č.l. 92 spisu). Ani jeden z nich neprejavil nesúhlas s vstupom vedľajšieho účastníka do konania.

Odporkyňa bola pred súdom prvého stupňa stručne vypočutá na pojednávaní, kedy uznala čerpanie úveru a ohľadne uzavretia Dohody o splátkovom kalendári uviedla, že nevie čo presne dohoda obsahovala, o premlčaní dlhu informovaná nebola. K vznesenej námietke premlčania vedľajším účastníkom sa nevyjadřila.

Podľa záverov prvostupňového súdu pohľadávka navrhovateľa bola splatná dňa 27.12.2006. Žalobca podal žalobu na súd 26.01.2012, teda po uplynutí všeobecnej trojročnej premlčacej lehoty. K uzavretiu Dohody o uzavretí splátkového kalendára a uznania záväzku došlo dňa 07.07.2009.

Podľa § 100 ods. 1 Občianskeho zákonníka právo sa premlčí, ak sa nevykonalo v dobe v tomto zákone ustanovenej (§ 101 až 110). Na premlčanie súd prihliadne len na námietku dlžníka. Ak sa dlžník premlčania dovoľá, nemožno premlčané právo veriteľovi priznať.

Podľa § 110 ods. 1 veta druhá Občianskeho zákonníka, ak právo dlžník písomne uznal čo do dôvodu i výšky, premlčuje sa za desať rokov odo dňa, keď k uznaniu došlo; ak bola však v uznaní uvedená lehota na plnenie, plynie premlčacia doba od uplynutia tejto lehoty.

Základnou spornou otázkou bolo, či uznanie záväzku malo právny následok založenia behu novej 10-ročnej premlčacej lehoty odo dňa, keď k uznaniu dlhu došlo. Prvostupňový súd na posúdenie danej veci toto pre vec podstatné ust. § 110 ods. 1 veta druhá Občianskeho zákonníka neaplikoval. Okrem uvedeného, námietku premlčania vzniesol vedľajší účastník na strane žalovanej, pričom z obsahu spisu nevyplýva, že by žalovaná bola oboznámená so vznesenou námietkou a že by prejavila súhlas s námietkou premlčania.

Podľa § 93 ods. 3 O.s.p. do konania vstúpi buď z vlastného podnetu alebo na výzvu niektorého z účastníkov urobenú prostredníctvom súdu. O prípustnosti vedľajšieho účastníctva súd rozhodne len na návrh.

Podľa § 93 ods. 4 O.s.p. v konaní má vedľajší účastník rovnaké práva a povinnosti ako účastník. Koná však iba sám za seba. Ak jeho úkony odporujú úkonom účastníka, ktorého v konaní podporuje, posúdi ich súd po uvážení všetkých okolností.

V danom prípade v súlade s cit. § 93 ods. 2 O.s.p., vedľajší účastník vstúpil do konania na strane žalovanej z vlastného podnetu. Jeho vstup do konania účastníci vzali na vedomie a nenamietali ho.

Pri posúdení vyššie uvedeného postupu je potrebné vychádzať z cit. § 100 Občianskeho zákonníka, že námietku premlčania môže vzniesť len dlžník. V zmysle § 93 ods. 4 druhá veta O.s.p. vedľajší účastník koná len sám za seba a contrario nemôže konať za účastníka, na strane ktorého stojí. Hlavný účastník má všetky práva a povinnosti, preto by mal konať sám za seba a vo svoj prospech. Ak by sa prijal záver, že vedľajší účastník môže uplatniť námietku premlčania za hlavného účastníka, znamenalo by to prevahu procesného práva proti právu hmotnému. Procesné právo sa uplatňuje na realizáciu hmotného práva a nie naopak. I tento úkon však súd „posúdi po uvážení všetkých okolností“. Za názor, že vedľajší účastník môže vzniesť námietku premlčania, je len požiadavka ochrany spotrebiteľa. Preto v praktickej situácii, že vedľajší účastník vznesie námietku premlčania, toto podanie je potrebné doručiť všetkým účastníkom konania tak ako prvostupňový súd i urobil, ale i a vyzvať ich, aby sa s týmto podaním dôkladne oboznámili a v stanovenej lehote oznámili súdu svoje stanovisko k nemu, ide predovšetkým o vyjadrenie podporovaného účastníka, či súhlasí s úkonom vedľajšieho účastníka a až potom je možné zaoberať sa otázkou namietnutého premlčania nároku z nižšie uvedených hľadísk.

Súd posudzoval otázku premlčania predmetného nároku iba s použitím ust. § 558 Občianskeho zákonníka v zmysle ktorého, ak niekto uzná písomne, že zaplatí svoj dlh určený čo do dôvodu aj výšky, predpokladá sa, že dlh v čase uznania trval. Pri premlčanom dlhu má také uznanie ten právny následok, len ak ten, kto dlh uznal, vedel o jeho premlčaní.

Všeobecná premlčacia lehota, ktorá je upravená v § 101 Občianskeho zákonníka je tri roky. S písomným uznaním práva čo do dôvodu a výšky v zmysle cit. § 110 ods. 1 veta druhá O.s.p. je spojený inštitút pretrhnutia premlčacej lehoty tak, že platné uznanie práva zakladá beh novej 10-ročnej premlčacej lehoty a namiesto doteraz ušlej premlčacej doby začína bežať nová 10-ročná premlčacia lehota odo dňa, keď k uznaniu práva došlo. Uznanie práva je jednostranný adresovaný hmotnoprávny úkon dlžníka, ktorý k svojej platnosti okrem všeobecných náležitostí právnych úkonov v zmysle § 34 a nasl. Občianskeho zákonníka, musí spĺňať i osobitné náležitosti predpísané v citovanom ustanovení, predovšetkým musí byť urobený v písomnej forme (§ 40 ods. 1 Občianskeho zákonníka) a musí sa týkať tak jeho dôvodu, ako jeho výšky.

Inštitút uznania dlhu podľa súdom prvého stupňa aplikovaného § 558 Občianskeho zákonníka je samostatným zabezpečovacím inštitútom. Zabezpečovaciu funkciu plní tým, že zakladá právnu domnienku existencie dlhu v čase jeho uznania. Tým sa v spore posilňuje procesná pozícia veriteľa, pretože dôkazné bremeno sa presúva na dlžníka, ktorý ak namieta, že dlh neexistuje, je povinný túto skutočnosť preukázať. Uznaním dlhu teda prechádza dôkazné bremeno z veriteľa na dlžníka. K platnému uznaniu dlhu je okrem všeobecných náležitostí podľa § 34 a nasl. Občianskeho zákonníka potrebné, aby tento jednostranný právny úkon dlžník urobil písomnou formou, vyjadril v ňom prísľub zaplata dlhu a uviedol dôvod a jeho výšku, teda uznal dlh čo do dôvodu a výšky. Splnením predpokladov uvedených v cit. § 558 Občianskeho zákonníka dochádza jednak k založeniu vyvrátiteľnej právnej domnienky trvania dlhu a jednak sú s ním spojené i právne účinky pretrhnutia premlčacej lehoty v zmysle § 110 ods. 1 veta druhá Občianskeho zákonníka. Pokiaľ by v úkone absentoval výslovne prísľub zaplata dlhu, je dôsledkom tohto úkonu iba pretrhnutie premlčacej lehoty podľa § 110 ods. 2 veta druhá Občianskeho zákonníka a vyvrátiteľná právna domnienka trvania dlhu v zmysle § 558 Občianskeho zákonníka nevznikne.

Pre záver, že uznanie práva podľa § 110 ods. 1 veta druhá Občianskeho zákonníka nie je totožné s inštitútom uznania dlhu podľa § 558 Občianskeho zákonníka svedčia i odlišné právne dôsledky spojené s uznaním premlčaného práva. Zatiaľ čo uznanie premlčaného práva z hľadiska účinkov spojených

s § 110 ods. 1 Občianskeho zákonníka nie je viazané na vedomosť dlžníka o tom, že uznal právo premlčané, úprava v § 558 Občianskeho zákonníka pre vznik domnienky trvania dlhu vyžaduje, aby ten, kto uznal premlčaný dlh o premlčaní vedel. Pokiaľ dlžník o premlčaní nevedel, uznanie dlhu právny následok v podobe tejto domnienky nemá, ale i tak dôjde k založeniu behu novej premlčacej doby podľa § 110 ods. 1 Občianskeho zákonníka.

Na takýto spôsob vyriešenia vzťahu citovaného v ust. § 110 ods. 1 veta druhá a § 558 Občianskeho zákonníka navodzuje konštantná súdna judikatúra, od ktorej nebol dôvod odkloniť sa ani v danom prípade, napríklad v rozhodnutiach pod R 51/1968 alebo v novších rozhodnutiach NS ČR (kde dosiaľ platí v danej oblasti rovnaká právna úprava) v rozsudkoch NS ČR 33Cdo 155/2007, 33Cdo 133/2005, 33Odo 1039/2004.

S poukazom na vyššie uvedené prvostupňový súd pochybil, ak na posúdenie danej spornej otázky aplikoval výlučne ust. § 558 Občianskeho zákonníka bez toho, aby aplikoval i relevantné ustanovenie cit. § 110 ods. 1 veta druhá Občianskeho zákonníka, v dôsledku čoho s poukazom na vyššie uvedenú argumentáciu vec nesprávne právne posúdil a dospel k nesprávnemu právnemu záveru, že predmetný nárok je premlčaný, na základe ktorého žalobu i zamietol.

Z vyššie uvedeného potom plynie, že súd prvého stupňa vec nesprávne právne posúdil tým, že nepoužil správne ustanovenie právneho predpisu (§ 100, § 110 ods. 1 veta prvá Občianskeho zákonníka), pričom nadväzne zároveň nedostatočne zistil skutkový stav na posúdenie dôvodnosti žalobou uplatneného nároku z iných hľadísk, ako len z hľadiska jeho domnelého premlčania, tzn. i z hľadiska oprávnenosti účastníka, ktorý námietku premlčania vzniesol na takýto úkon.

Odvolací súd vzhľadom na vyššie uvedené dôvody napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa s použitím ust. § 221 ods. 1 písm. h) O.s.p. zrušil a podľa ods. 2 citovaného ustanovenia vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie (obdobne Krajský súd v Trnave rozhodol i vo veci sp. zn. 24Co/8/2013 uznesením zo dňa 02.10.2013).

Povinnosťou prvostupňového súdu, súc pritom viazaný právnym názorom odvolacieho súdu (§ 226 O.s.p.), bude opätovne posúdiť žalobou uplatnený nárok žalobcu, prípadne doplniť potrebné dokazovanie oboznámiť odporkyňu s dovolaním sa vedľajšieho účastníka premlčania, zistiť jej stanovisko (súhlas) k tomu a následne podľa okolností prípadu vo veci znova rozhodnúť. V novom rozhodnutí rozhodne prvostupňový súd i o náhrade tohto odvolacieho konania (§ 224 ods. 3 O.s.p.).

Senát krajského súdu toto rozhodnutie prijal pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je možné podať odvolanie.